

מדינת ישראל
משרד החינוך

אמנות חזותית

היברידים - יצורי כלאיים באמנות

כתיבה: ענת רוזנבאום,
עריכה: ד"ר סיגל ברקאי

עם המורה _____ כנרת דויטש

מהם יצורי כלאיים (היברידים)?

בעלי חיים דמיוניים, ישויות מפלצתיות ובני כלאיים הציתו את דמיונו של האדם מאז ומעולם, הם מופיעים באגדות ובמיתוסים רבים.

במצרים הקדומה

- ספינקס: שילוב של אריה עם ראש אדם, גוף אריה, ראש עיט, אוזני סוס או חמור ורגליים קדמיות כשל נשר.

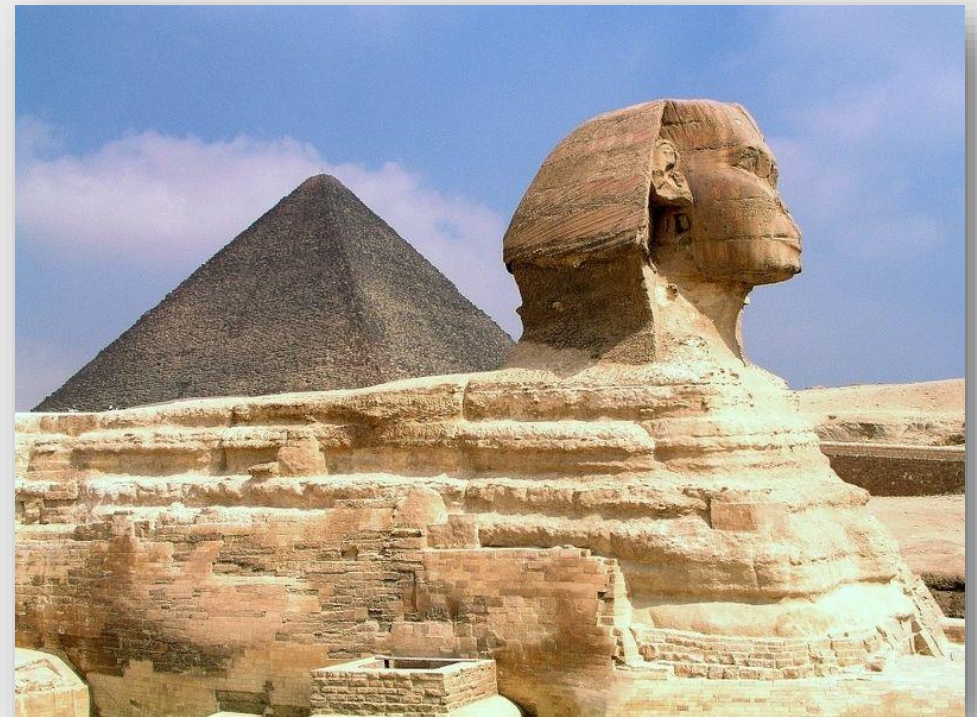
ביוון

- קנטאור בעל פלג גוף עליון של אדם ופלג גוף תחתון של סוס.
- מינוטאור: הכלאה של אדם ושור.

ביהדות

- כרובים – מלאכים שנראים כילדים עם כנפיים, לוותן ונחש בריח, אריות מכונפים.

הספינקס במצרים: הכלאות של אלים ובני אדם, בעלי חיים ואדם ובעלי חיים עם בני מינים אחרים

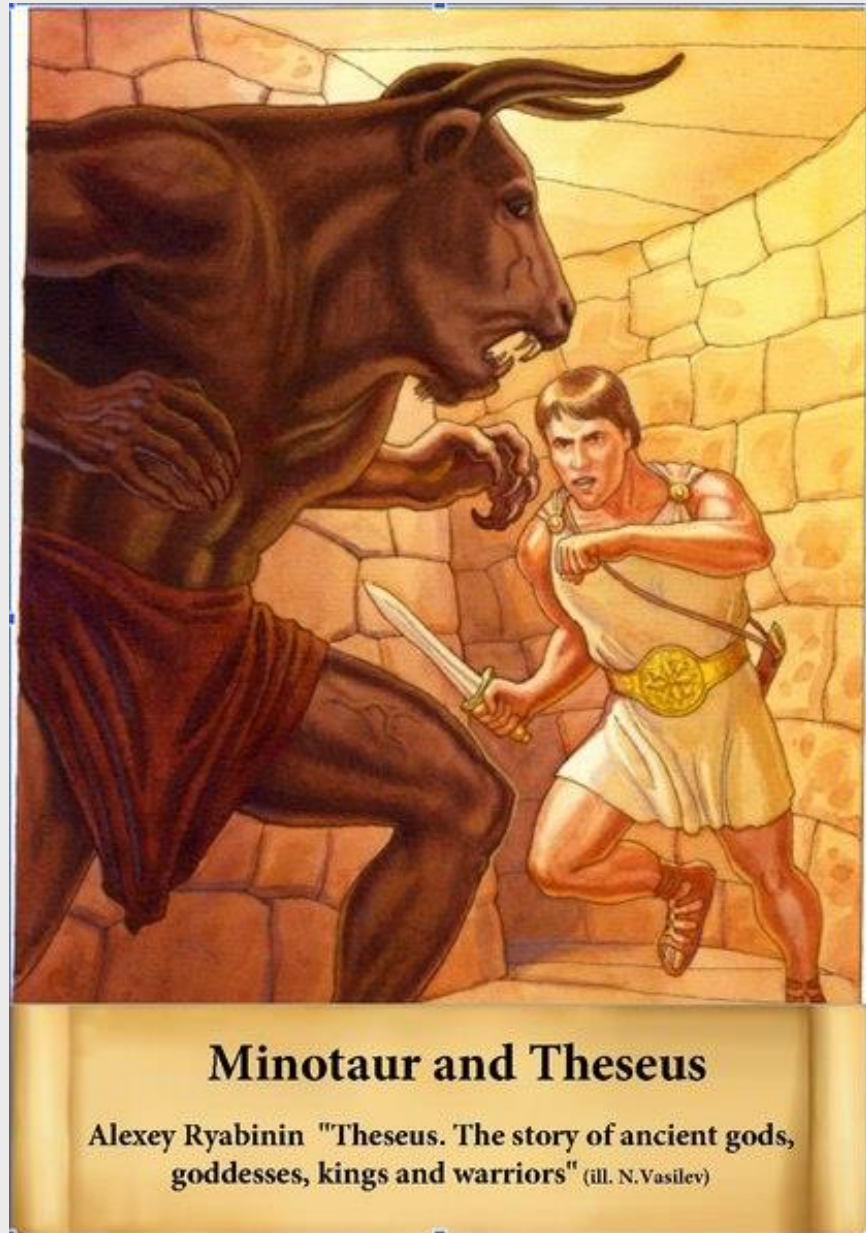
צילום: Heinz Albers, Egypt, מתוך ויקישיתוף

מצרים - גריפון

גריפון במבט צד, תחרית על נייר, 1600 לערך

Wellcome Collection. (CC BY 4.0)

יוון – מינוטאור: גוף אדם עם ראש שור

איור של מינוטאור מספרו של אלכסיי ריאבין:
"תזאוס, סיפורם של אלים, מלכים ולוחמים עתיקים".

אוסף Budapest Museum of Fine Arts, Budapest, Hungary

יוון – קנטאור - גוף סוס עם ראש אדם

ארנולד בקלין, קנטאור, שמן על בד, 1888

<https://www.wikiart.org/en/arnold-bocklin/centaur-at-the-village-blacksmiths-shop-1888>

היברידים ויצורי כלאיים ביהדות

אריות בעלי כנפיים על צלחת פסח יהודית

כל הזכויות שמורות @ גלריה אגוזי 2008-2020

יצורי כלאיים ביהדות

איור בספר עתיק
מימי הביניים המתאר
3 יצורי כלאיים
ביהדות:

- **לוויתן** מפלצת הים
- **בהמות** מפלצת
האדמה
- **זיז** מפלצת האוויר

יצורי כלאיים באמנות הישראלית

צילום: יאיר טלמור, נחלת הכלל, ויקימדיה

- בכתובים היהודיים מסופר על אריות בעלי כנפיים ששמרו על ארון הברית ועל מנורת המקדש
- אמני "בצלאל" יצרו אריחי קרמיקה מאויירים עם דמויות האריות המכונפים בשנות העשרים של המאה העשרים
- אריחי קרמיקה מתוצרת בית המלאכה של בצלאל הודבקו על חזית בית הספר "אחד העם", ברחוב אחד העם, תל אבי-יפו, ונמצאים שם גם היום.

היברידים בטבע- זברהסוס (זברה + סוס)

תצלום: Wikimedia - Sarah Hartwell 2004

היבריד פיסולי באמנות הישראלית העכשווית

אלי גור אריה, טכניקה מעורבת, מתוך התערוכה **יישומים אזרחיים**, במוזיאון הרצליה לאמנות, 2003

<https://www.charlottecaron.fr/peinture>

היבריד טכני – ציור על צילום

שרלוט קארון , נשר, ציור על צילום, 2011

היבריד דיגיטלי – שילוב של 2 חיות מצולמות בפוטושופ

משימה מסכמת - 1

- ▶ הכנסו למחשב והתבוננו בתמונות, ציורים וצילומים של בעלי חיים שונים להשראה, ניתן להתבונן גם בספרים ובעיתונים.
- ▶ ציירו על גבי דפים את בעלי החיים שבחרתם. ניתן להדפסם מהמחשב.
- ▶ ציירו/הדפיסו מספר בעלי חיים.
- ▶ צרו היבריד משלכם עם החלקים השונים שאספתם. גזרו, הרכיבו, פרקו, תתנסו.
- ▶ תהנו

משימה מסכמת - 2

▶ בחרו מכל בעל חיים איבר גוף אחד או יותר, וציירו או גזרו אותו.

▶ חברו את האיברים השונים של החיות השונות, כך שנוצרת חיה חדשה ומיוחדת שהיא רק שלכם.

▶ הדביקו על דף חדש או כל מצע אחר את בעל החיים שיצרתם.

▶ קראו לו בשם.

▶ הוסיפו סביבו רקע הכולל את אזור המחיה שלו, חישבו על המאפיינים שלו, האם בעל החיים חי על האדמה, מטפס על עצים, נמצא בים, בשמים וכד'.

▶ ניתן להכין כמה בע"ח וליצור ספרון: מגדיר החיות של...

▶ ניתן לפסל בפלסטלינה.

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח